

Praktik på Sygeplejerskeuddannelsen i Aarhus, VIA University College

Sygeplejerskeuddannelsen er en vekseluddannelse, hvor læring foregår både i klinisk praksis og i teorirummet. Samarbejdet mellem teori og praksis foregår på tre niveauer:

1. De kliniske repræsentanter er med ved bordet, når der træffes beslutninger om undervisningsindhold på de teoretiske moduler, og uddannelsen godkender de kliniske studieplaner.
2. På årlige mødefora drøfter repræsentanter fra uddannelsen og praksis de studerendes evalueringer fra teoriundervisningen, såvel som deres læring i praktikken. Formålet er at tilpasse undervisning og læring til aftagernes behov for kompetencer samtidig med, at uddannelsens læringsmål opfyldes.
3. De enkelte praktiksteder og uddannelsen samarbejder på netværksmøder om udviklingen af undervisningen, i både den kliniske praksis og i teorirummet før og efter de studerendes praktikophold.

En tilfældig dag i praktikken

Dette afsnit handler om en dag i en studerende på 11. moduls liv. Den studerende var i praktik på et dagafsnit på kræftafdelingen på Aarhus Universitetshospital, der behandler og plejer patienter med forskellige kræftlidelser.

På den konkrete dag skal hun modtage og forestå pleje og behandling af en patient på 52 år, som for fem år siden fået diagnosticeret brystkræft. Patienten blev opereret og fik fjernet det ene bryst. Efterfølgende fik hun forebyggende behandling med kemoterapi og stråler. Siden operationen har patienten fået tilbagefald af sygdommen, og hun kommer en gang om ugen til kemoterapi. Behandlingen har livsforlængende sigte. Hver 9. uge bliver hun scannet med henblik på en vurdering af, om behandlingen holder sygdommen i ave, eller om der er progression i sygdommen. Patienten er ikke gift og har aldrig fået børn, og hun har for nyligt mistet begge sine forældre, som hun var meget knyttet til. Hun har kun et lille netværk af venner. Den studerende kender patienten fra tidligere behandlinger og er bekendt med, at Kirsten, oven i sin egen uhelbredelige sygdom, har mistet begge sine forældre indenfor det sidste halve år.

Før modtagelsen af patienten forbereder den studerende sig, med henblik på at planlægge og iværksætte sygeplejehandlingerne hos denne patient. Den studerende læser journalen og ser efter, om der er områder, der fordrer et særligt fokus i dagens møde. Hun tjekker blodprøver, tjekker behandlingsskemaet samt hvem af lægerne, der har vagt, så kemoterapien kan blive ordineret og bestilt, så snart der er svar på dagens blodprøver. Derudover tjekker hun den fremadrettede behandlingsplan, og om næste kontrolscanning er ordineret og bestilt. Da hun er klar, konfererer hun med sin daglige vejleder ved kort at præsentere patienten ud fra objektive data, samt hvilke

opgaver den studerende forventer at varetage i dag. På den måde får den studerende reflekteret over, om hun har fået alt gennemtænkt, og vejlederen har mulighed for at supplere med sin viden.

Patienten er den første på stuen den dag, så de har fred og ro til at tale sammen. Patienten begynder uventet at fortælle om sin livssituation, og den store ensomhed savnet af hendes forældre har efterladt hos hende. Den studerende bliver i situationen overrumplet af dette udbrud, men forstår, at det er vigtigt at sætte sig ned og lytte til, hvad patienten har at fortælle.

Den studerende blev berørt af patientens historie, og hun følte sig både personligt og fagligt udfordret af det uventede, som opstod i situationen, så efter samtalen opsøgte hun sin daglige vejleder. De gennemgik sammen situationen og talte om, hvordan man som sygeplejerske kan møde patienter i såvel livslidelse som sygdomslidelse, hvilken viden den studerende besidder til at være i situationen, og hvordan der kan følges op på samtalen med patienten. Den studerende blev overrumplet i situationen, fordi hun primært havde forberedt sig på de konkrete sygeplejehandlinger, der var knyttet til dagens behandling. Hun var dog ikke i tvivl om, at fordringen til hende var at blive hos patienten og lytte til hende. Hun følte sig klædt på ved de teoretiske perspektiver, hun havde lært på skolen om krise og tab, om det at være patient, om ensomhed samt professionel kommunikation. Og så havde hun set, hvordan sygeplejerskerne på afdelingen havde grebet lignende situationer an.

Sådan understøttes læring i praksis

Den konkrete uddannelse på de enkelte praktiksteder tilrettelægges af en uddannelsesansvarlig, der har ansvaret for studerende i flere afsnit, og en praktikvejleder som har ansvaret på det enkelte afsnit.

I praktikken tilbyder praktikvejlederen afsnittets sygeplejersker feedback i forhold til, hvordan de arbejder med vejledning af studerende. Dette tiltag giver sygeplejerskerne i afsnittet en positiv opmærksomhed på at oplære studerende, og den studerende ved, at der i forhold til konkrete situationer er vilje til at give hende feedback før, under og efter vejledning. Den studerende oplever også, at samspillet med vejlederne dels skærper hendes egen opmærksomhed på læring, dels skærper hendes opmærksomhed på, om den pleje, afsnittet tilbyder deres patienter, er "best practice".

Set i et helikopterperspektiv fungerer vekseluddannelsen således, at uddannelsen klæder den studerende teoretisk på, til at håndtere situationer i praksis, mens praksis stiller patientforløb til rådighed og mulighed for mesterlære. Både i teorirummet og i praksisrummet udfordrer undervisere og de kliniske vejledere studerende på viden og færdigheder med det formål at udvikle klinisk beslutningstagen ved at give dem rum og mulighed for at reflektere over praksis med inddragelse af teoretisk viden.

Hvad gør den studerende i stand til at handle?

Da den studerende fortæller sin historie og efterfølgende reflekterer over, hvad der gjorde hende i

stand til at handle i situationen, fremhæver hun flere elementer.

- Det giver ro at have fået præsenteret viden både på det generelle plan og konkret i forhold til patientgruppen, så man har noget at tænke med. I situationen havde jeg viden fra flere fag fra teorirummet. Heriblandt kommunikation, sygdomslære, farmakologi, patientologi, psykosociale reaktioner og mestringsstrategier, samt pensumlisterne fra klinikken, idet de var målrettet den specielle viden, jeg havde behov for der.
- Jeg har set andre sygeplejersker handle i tilsvarende situationer, og jeg har haft mulighed for at reflektere over, hvad der skaber de bedste situationer
- Jeg har fået lov at øve kommunikation og observation med opfølgende feedback
- Det giver tryghed med tæt følgeskab og feedback fra praktik vejledere og daglige vejledere